

Bayer Zsolt: Krasznahorkai meg a sok s...ggfej

2025 február 03. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A pokolba tényleg a gy?löleten át vezet az út.

---

ottó: „Manapság a gyávák uralják a világot gyáva szabályokkal és szokásokkal. Úgy lehetsz sikeres, ha másokat

hibáztatsz és panaszkodsz. Manapság a legalkalmatlanabbak maradnak életben, azt hiszem.” (Kevin Costner a Yellowstone-ban)

Nézzék a Yellowstone-t. Remek sorozat, hiteles, jól megírt jellemeikkel, párbeszédekkel, remek színészekkel, és sokat elmond Amerika eredeti, igazi lelkéről. Amely lélekhez például Allen Ginsbergnek soha nem volt semmi köze. Ezért lakott éppen Allen Ginsbergnél Krasznahorkai László.

Sokan, számomra fontos és hiteles emberek is hozzászóltak már a friss Krasznahorkai-interjúhoz, és elmondtak fontos dolgokat.

Egyikük Petri Lukács Ádám, aki ezeket írta: „Azt mondja régi svéd beszélgetőpartnerének, Cecilia Hanssonnak, a Svenska Dagbladet című nagy példányszámú svéd napilapba, hogy Magyarországon hatalmas tanulatlan tömeg él, mi több: rengeteg seggfej (skitslövar). Ráadásul hazánkban a helyzet reménytelen – így aztán ? többnyire nem is itthon él. (...)

Nem tudjuk, miért mondta, nem tudjuk, miért gondolja. Annyi bárdolatlanság, gonoszság van ezekben a szavakban, hogy én nem is szeretném tudni. Sok jó művészt fel tudok sorolni, akik zsidóztak, magyaroztak, saját országukat cseplőték vagy épp totalitárius eszme szolgálatába álltak, ettől még jelentős alkotók voltak, ebbe a sorba illeszkedik Krasznahorkai is.

Ettől még végtelenül visszataszító, amit mond, már amennyire egy számárság visszataszító lehet.

Annyiban pedig unalmas is ez a kórság, hogy koronként visszatérő internacionális divat közérdeklődés fókuszában lévő emberek egy szűk halmazában, hogy a saját országát, polgártársait cseplője, úgy ténik, olyasfajta perverzció ez, amelyre még piaci igény is van – hiszen megjelent az interjú –, ahogy mondjuk a guminyakre vagy a kényeszerelés videósztrókra s akadnak vevők. (...)

Hanem [Krasznahorkainak](#), Magyarország stockholmi hírmondójának, aki szerint itt elveszett generációk élnek, nincs nincs remény, s hatalmas a műveletlen csűrhe, hadd idézzek megfontolásra egy bölcs mondatot, Krasznahorkaitól, az írótól: »A pokolba tényleg a gyűlöleten át vezet az út«.

A másik Bencsik Gábor, aki szerint:

„[Krasznahorkai László](#) nagy író. Sőt kiemelkedően nagy író, életem egyik legmegrendítőbb olvasmányélménye volt. Az ellenállás melankóliája. Jogosnak érzem, hogy évről évre ott emlegetik az irodalmi Nobel-díj várományosai között. Az azonban, ahogy a Nobel-díjért való türelmetlen ácsingózásában hozzászocializálódott a nyugat-európai liberális irodalmi elithez, és lebújtva visszamondja nekik a Magyarországra vonatkozó közhelyeiket, szégyenletes.

Példát vehetne Kertész Imréről, aki a Nobel-díj előtt és után is száz százalékig megőrizte az autonómiáját és önazonosságát. Neki nem sikerült, és nem tudom, innen van-e visszaút a hitelességbe.”

A számomra szintúgy fontos és hiteles Gyűrfy Ákos így fogalmaz: „A Svenska Dagbladet újságírójának, Cecilia Hanssonnak többek között ilyesmiket mondott: »Most Orbán és társai dicsőségesnek mondják a történelmünket. Ez több mint nevetséges. A magyar történelem csak vereségekből áll.« Ez egyrészt tényszerűen nem igaz (mármint a csak vereségek), másrészt azt sem látom, hogy »Orbán és társai« kizárólag egyfajta sikertörténetként próbálnák eladni a magyar történelmet. Nyilván van tupírozás (minden politikai kurzus tupíroz így vagy úgy), de éppen manapság lehet találkozni számos olyan beszélgetéssel különféle történészekkel, amelyek megpróbálják árnyalni meghatározó történelmi eseményeinket a Sajó-menti csatától Mohácson át Trianonig és a Don-kanyarig.

Évtizedeken keresztül ment az, hogy a magyarok a legjobban teszik, ha meghúzzák magukat és befogják a pofájukat, az utóbbi évtizedben nem ez megy.

Az inga kileng, olykor túlságosan is, de volt honnan kilengenie, ezt ne felejtsük el. Az efféle kilengések természetéhez hozzátartozik, hogy olykor túlzásokba esik ellenkező irányban, és csak remélni lehet, hogy valamikor végre beáll normál állásba. Az, hogy »ma Magyarországon már tényleg nincs remény«, illetve hogy Krasznahorkai egyszer látott egy »Vissza Trianont« feliratú plakátot valahol, szintén elhangzott az interjúban, utóbbira úgy reflektált, hogy »ennyire műveletlenek ma az emberek«.

Mi az, hogy az emberek? Kikről van itt szó?

Magyarországon elég sokan tudják, hogy Trianon valójában egy kastély neve, de elsődlegesen nem a kastély jut róla eszükbe. A »vissza Trianont« nyelvtanilag valóban kissé zavaros, de Krasznahorkai pontosan tudhatja, hogy mit is jelent ez Magyarországon, mire utal. Egy ilyen sután megfogalmazott plakátszöveg?l messzemen? konzekvenciákat nem vonnék le, ez t?r?l metszett, kissé arrogáns elitizmusnak t?nik így, és innen csak egy lépés az az egyébként Tarr Béla Gulyás Mártonnak adott partizános interjújából származó mondat, mely szerint a magyar vidéken számos véglénnyel lehet találkozni. (...) »Hatalmas a jogfosztott, tanulatlan tömeg« Magyarországon, mondja még az interjúban Krasznahorkai, továbbá »sok a szemétláda«.

Hogy kiket nevezünk szemétládának, az megítélés kérdése, és nem tudom, hogy lakosságarányosan Svédországban vagy Magyarországon él-e több bel?lük. Szemétláda.

Egyáltalán mit jelent ez megint? A politikusok között van sok szemétláda? Vagy úgy általában, mindenfelé? És mit jelent az, hogy jogfosztott tömeg? Milyen jogaitól vannak megfosztva »tömegek« Magyarországon? A tanulatlanság alatt pontosan mit kell érteni? Megannyi kérdés, de Cecilia Hansson, a kifinomult irodalmár egyszer sem kérdez vissza, nem kéri Krasznahorkait arra, hogy ugyan magyarázza már meg ezeket a sommás kijelentéseket. Nyilván nem is érdekli különösebben, megelégszik azzal, hogy ezek elhangoznak, és milyen jól mutatnak majd az interjúban.

Kattintós lesz, gondolhatta. Helyesen gondolta.

Ezek a Krasznahorkai-mondatok nem nívósabbak egy átlag Facebook-komment színvonalánál, naponta olvasok ehhez hasonlókat. Ami igazán meglep? egy olyan, a mondatait fejben író, legendásan érzékeny m?vészt?l, mint amilyen Krasznahorkai László. De nem is ez a legnagyobb baj velük. Hanem az, hogy nélkülözik a részvétet, a megértés szándékát. Mindazt, ami Krasznahorkai regényeinek olyan emlékezetes rétege volt.

A szellem embere nem mondhat efféle olcsó közhelyeket, nem járhatja át a szavait ez az arroganciával kevert elitista színezet.

Az ilyesmi tilos. De azon túl, hogy tilos, ráadásul még sért? is. A tanulatlan tömegek, soraikban a számtalan, dics?séges történelemr?l harsogó szemétládjával igazán többet érdemelnének. Valuska, Irimiás, Petrina, Futaki, Eszter úr és a többiek még megérdemelték a figyelmet és az együttérzést. Mai utódaik minden jel szerint már nem. Krasznahorkai vajon miért haragudott meg rájuk ennyire?"

Mindez mélységesen igaz. Köszönet érte.

Cs. Szabó Lászlóval üzenek:

„Minden világgjárt magyar öregebb, mint a nemzete. Egyenesen az érettebb életkort irigyl? a hatalmas idegen népekt?l, nem a kincsüket. Szeretné mindjárt Bethlen Gáborral és Deák Ferencsel kezdeni, ahelyett, hogy velük végeznék. Én is szeretném. Most lakolok a vándoréveimért, úgy látszik, a sok európai úton kiöregedtem a nemzet mell?l.

Ezekben a napokban lelkileg is megértem Majthényt. Olyan mélységes a mi vereségünk, mint a hangsorunk vagy a hanglejtésünk, vagy a ki-kitör? pogányságunk. Szinte fölösleges stratégiailag megmagyarázni. Annál szomorúbb, hogy a nemzet egy napot se öregedett azóta. Vagy éppen az a szomorú, hogy ilyenre gondolok? Lehet, hogy minden gondolatom méltatlan a hazámhoz. Nem állhatok honfitársaim felett: vagy észszer?bbé teszem a hitüket, vagy vakon osztozom benne. De hogyan tegyem észszer?bbé? Hit nélkül azonban én sem tudok élni. Tehát vakon kell osztoznom benne.

Túlságosan elnyúlik a nemzet fiatalsága, ideje volna, hogy szívóssá, ravasszá, bölccsé öregedjünk. De szabad-e egy nemzetnek fiatalság helyett érett kort kívánni? Ha nem, rossz magyarrá tesz a kívánság.

Mégsem vagyok rossz magyar. A jó magyar hív? és elégedetlen, az idegen is err?l ismeri meg a nemzetiségünket. Hinni halálíg és haragudni halálíg egy érzés a magyarnak, elválaszthatatlan faji szisztolé és diasztolé. Egyik a másikat ingerli, ezért nincs lagymatag magyar. Ha már nem ölel a szeretet, ölel még a harag:

Bár minden túlvilágból hazavásva / f?z Firenzémhez egy mostoha köldök, / hol mint poklát cipel? utas ördög / vagy rab fa, mely hiába n?tt egekbe, / tengek, lekötve s mégis számkivetve.

Kívánom, hogy bárcsak egy Marquesas szigetről néznék az európai színjátékot s ne huzatos helyünkről, de az már meg se fordul a fejemben, hogy egyedül nézhetném onnan. A magyar ember bizonyos életkoron és értelmi fokon túl nem lehet kozmopolita. Én is túljutottam ezen a korhatáron. Egyszer Daniel Halévyről emlékezve megírtam, hogy a múlt csak lassan harapózik el rajtunk; az évek testileg, lelkileg és szellemileg visszavisznek a világból széttörhetetlen körünkbe. Az értelemnek szüksége van az ifjúkori kozmopolitizmusra, aki viszont érett fíjjel is kibesétál az örök körön, már e gyanútlanásával is elárulja félműveltségét. (...) A megtérő magyar világpolgár világos, félreérthetetlen radikalizmust vagy konzervativizmust hoz haza s hűségfogadalma után hiába keresi ezt a honfitársaiban. Mind a kettő felüti állapot. Ezt keresi hiába. Mondja a te szád: igen, igen – nem, nem. Hát mondjuk végre! (...)

Mikor Péter megfutamodott Rómából a vértanúság elöl, a régi Via Appián összetalálkozott a megfeszített Jézussal. »Hová mész, Mester?«, kérdezte rosszat sejtve. »Megyek Rómába, hogy még egyszer megfeszítsenek.« Péter megértette az intést, és visszafordult. Vissza kell térni, itt kell maradni, élni vagy meghalni, itt kell maradni.

Az én nyelvemen írta Vörösmarty a Szózat első négy sorát s ezt soha más nyelven meg nem írták.”

Pontos, mint Cs. Szabó László mindig.

Persze lényegesen egyszerűbb gyáva és igaztalan interjúkat adni, s kijelenteni, hogy „a demokrácia törekeny, különösen, ahol sok a seggfej”.

Amúgy ez igaz. Éppen ezért lett a demokráciából Nyugaton az, ami. S ahol Krasznahorkai végre otthon érzi magát.

Említettem már, hogy nézzék meg a Yellowstone-t. Abban mondja Kevin Costner: „Manapság a gyávák uralják a világot gyáva szabályokkal és szokásokkal. Úgy lehetsz sikeres, ha másokat hibáztatsz és panaszkodsz. Manapság a legalkalmatlanabbak maradnak életben, azt hiszem.”

Ha Krasznahorkai nem olvas Cs. Szabó Lászlót, talán megnézi ezt. Costner ugyanis neki üzent.

Bayer Zsolt

www.magyar nemzet.hu

Ajánló

